

Regelbunden tillsyn i Berghedens skola

Förskoleklass

Grundskola 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Vansbro kommun och besökt Berghedens skola den 18 november 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 18 juni 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Berghedens skola, dels den information som samlats in under besöket. I Berghedens skola intervjuades rektorn, lärare, specialpedagog, skolsköterskan och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Berghedens skola

Berghedens skola	Antal elever
Förskoleklass	9
Grundskola	66

Källa: Skolans uppgifter

Berghedens skola omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6 och skolbarnsomsorg. Skolbarnsomsorgen bedöms inte i denna rapport.

2 (10)

I sin tjänst har rektorn också ansvar för kommunens 10 familjedaghem. Rektorns ansvar för ovanstående utgör 80 procent av hennes tjänst. De resterande 20 procenten arbetar hon som IT-pedagog och i skoldatateket.

Skolan har två arbetslag, ett för Förskoleklassen–årskurs 3 och ett för årskurs 4-6.

Förskoleklassen och årskurs 1 samarbetar i stor utsträckning och årskurs 2-3 och årskurs 4-5 är så kallade åldersblandade klasser.

För årskurs 4-6 har undervisningen organiserats i ämneslärarsystem i ämnena matematik, samhällsorientering, naturorientering, idrott, musik och bild.

För elevhälsoarbetet finns skolsköterska, skolläkare, specialpedagog och kurator tillgängliga.

I direkt anslutning till skolans lokaler finns också en biblioteksfilial, en idrottshall och en simhall.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

I läroplanen anges att skolan har ansvar för att eleverna inhämtar nödvändiga kunskaper i enlighet med målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Tillsynen visar dock att Berghedens skola saknar en sammanställning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål att uppnå för elever i slutet av årskurs 5 för samtliga ämnen.

I Berghedens skolas kvalitetsredovisning för år 2007 redovisas en sammanställning av antal elever i alla årskurser som nått målen respektive inte nått målen i ämnena svenska, engelska och matematik år 2006 och 2007. Sammanställningen visar att endast ett fåtal elever i varje årskurs inte uppnått målen för de tre ämnena. Redovisningen av resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 5 i samma ämnen visar jämförbara resultat. Endast enstaka elever når ej godkänd nivå på proven.

Skolinspektionen konstaterar att eftersom det inte finns någon sammanställning på skolnivå i samtliga ämnen, saknas underlag för en bedömning av huruvida resultaten är goda eller inte i samtliga ämnen. Skolans redovisningar signalerar också, enligt Skolinspektionen, att skolan behöver ompröva sin inställning i fråga om olika ämnens vikt i förhållande till varandra.

Lärarna följer elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen men bara tre ämnen redovisas i kvalitetsredovisningen. Enligt läroplanen har skolan ansvar för att eleverna når målen i alla ämnen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

4 (10)

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen**Bedömningspunkter****1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska ett åtgärdsprogram upprättas för de elever som behöver särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de skall tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolinspektionen har tagit del av några åtgärdsprogram vid Berghedens skola och kan konstatera att dessa fokuserar mer på elevens tillkortakommanden än på skolans möjligheter att anpassa pedagogiska metoder, strukturer och bemötande till elevens behov och förutsättningar. Vidare framkommer att dessa program behöver vara mer konkreta och tydligare ange vilka stödåtgärder som ska sättas in för att eleven ska nå de nationella målen samt beskriva hur och när stödet ska utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med åtgärdsprogram behöver åtgärdas.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller istället 14 a skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). De nya bestämmelserna innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheterna för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Dessutom ska, enligt en egen förordning, planen följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Berghedens skolas likabehandlingsplan innehåller åtgärder för att förebygga upptäcka och avbryta kränkande behandling mellan elever. Planerade åtgärder bygger på en kartläggning av förekomsten av mobbning och var det är vanligast att de förekommer. Skolans plan uppfyller inte fullt ut de krav som ställs i för-

ordningarna. Åtgärder vid eventuella kränkningar mellan vuxen och elev saknas. Vidare saknas åtgärder för arbetet med att främja jämställdhet mellan pojkar och flickor och att motverka traditionella könsroller. De planerade åtgärderna har inte en tydlig koppling till de diskrimineringsgrunder som anges i förordningen.

Skolinspektionens bedömer att skolan behöver upprätta planer som fullt ut svarar mot förordningens krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen ska syfta till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska dessutom till sitt syfte och innehåll vara förenligt med målen i de nationellt fastställda kursplanerna för det ämne eller de ämnen som erbjuds som elevens val.

I Berghedens skola erbjuds eleverna att "arbeta färdigt" på tid för elevens val och i mån av tid kan de sedan välja arbetsuppgifter fritt.

Skolinspektionen bedömer att i Berghedens skola erbjuds inte elevens val på ett författningensenligt sätt vilket behöver åtgärdas.

8 (10)

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I läroplanen anges att skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. I intervjuer med lärarna och skolledningen framkommer att Berghedens skola på olika sätt följer upp och utvärderar verksamheten på individ- och klassnivå. Däremot sker inte i någon större utsträckning uppföljning och utvärdering av verksamheten på övergripande skolnivå och i förhållande till de nationella målen. Bland annat saknas på övergripande skolnivå en uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att Berghedens skola behöver förbättra sitt kvalitetsarbete samt vidta åtgärder för att följa upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen.

10 (10)

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. En uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska också redovisas i kvalitetsredovisningen. Berghedens skola har en kvalitetsredovisning från år 2007 som innehåller redovisningar av skolans måluppfyllelse i form av resultat i de nationella ämnesproven, i engelska, matematik och svenska. I vilken mån läroplanens och kursplanernas övriga mål har nåtts redovisas inte. Förslag till åtgärder för utveckling finns beskrivna inom några områden men inte när det gäller hur kunskapsresultaten i flera ämnen än engelska, svenska och matematik ska förbättras. Vidare saknas en redovisning av uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller förordningens krav fullt ut.

2009-02-16

Per Eng

Stig Westlund